



Шопска фолклорна област





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

BG05M2OP001-3.018-0001 „Подкрепа за приобщаващо образование“

Увод

Шопска фолклорна област е българска фолклорна област, разположена на територията на Средна Западна България.

Обхваща т. нар. „Шоплук“ (това включва Софийско, Самоковско, Свогенско, Сливнишко, Радомирско, Дупнишко, Граовско (което е Пернишко и Брезнишко)) и Западните покрайнини (Годечко, Трънско, Кюстендилско).

В Шопската фолклорна област освен едногласно се среща и характерното двугласно пеене.

В презентацията ще видите:

Шопските традиции и обичаи

Музикалните инструменти традиционни за Шопската фолклорно област

Народни носии типични за Шопската фолклорно област

Характеристика за народната музика

Изпълнители от Шопската фолклорна област

Заключение

Какво научехме?

Шопските традиции и обичаи

Сурваскаре

Маскарадните танци, които всички днес познаваме накратко като “Кукери”, в Шоплука са известни като **Сурваскари**.

Провеждат се по Нова Година. Първоначално сурваскарските игри се играели единствено от **мъжете**. Те обхождали **всеки дом** с пожелания за **здраве и изобилие**.



Герман



Герман е обичай, извършван в името на природа, в моменти, когато е настъпила **продължителна суша**. Този ритуал се изпълнява и в Северняшката фолклорна област, няма точна дата, но по принцип се изпълнява след обичая **“Пеперуда”**, също за **“извикване”** на дъжд.

Заговезни

Заговезни е важен зимно-пролетен български обичай. Днес е разпространен в цялата страна, но на различните места има различни наименования. Празникът няма точна дата, отбелязва се в неделята, седем седмици преди Великден.



Музикални инструменти
традиционни за Шопската
фолклорна област

Гъдулка



Гъдулката е струнен лъков инструмент, неразделна част от шопската музика. Интересното за гъдулката е, че се прави от цяло парче дърво, което се издълбава, докато придобие крушовидна форма. Лъкът е изработен от пръчка, а струните от конски косми. В повечето случаи е три- или четириструнен инструмент.

Джура-гайда

Гайдата - българският фолклор без гайда - не може! От всички видове гайди - Каба (ниска), Индже (средна), Джура (висока), за Шоплука е характерна най-високата, ясна и пронизваща гайда - Джурата, съпътстваща голяма част музикалното творчество на областта.



Двоянка



Двоянката е дървен духов инструмент, често съпътстващ шопската песен. Звукът наподобява този на гайдата, заради което някои го наричат *“малка гайда”*. Интересното е, че както гъдулката, двоянката също се изработва от цяло парче дърво, клен или явор.

Народни носии типични за Шопската фолклорна област

Мъжка шопска

Шопските мъжки носии са много разнообразни. В тази категория ще намерите голямо разнообразие специално подбрани само мъжки шопски носии. Предлагаме Ви мъжки шопски народни носии и комплекти за мъже, които са изработени с материали и шевици близки до автентичните.



Женска шопска



Шопските дамски носии са много разнообразни. В тази категория ще намерите голямо разнообразие специално подбрани само дамски шопски народни носии. Предлагаме Ви дамски шопски народни носии и комплекти за жени, които са изработени, шевици и бродерии близки до автентичните.

Характеристика на народната музика

Шопската песен

Музикалният фолклор на Шоплука е единствен по рода си и определено е повод за българска гордост! Прославил българската песен по цял свят, шопският фолклор е известен със своята автентичност и силна емоционалност. Характерни тук са седенкарските, юнашките, жетварските песни, както и хороводното пеене, с типичното звучене на шопския нрав и темперамент. Юнашките песни възхваляват Крали Марко и са обвързани с проблемите, но и героиствата на поробена България.



Специфика



Като цяло шопските песни звучат остро, рязко и открито, досущ като шопския нрав! Трудно се намират песни с тъжен край, характерни са проблематичните сюжети на песента, но на края винаги се намира решение и всичко завършва от добре по-добре.

Изпълнители от Шопската фолклорна област

Радка Алексова

Родена е през 1944 година в село Студена, Пернишко. Дълги години пее в състава на ансамбъл „Граово“ – град Перник. Там я открива композиторът Боян Нанков. От 1970 година Радка Алексова е солистка на Ансамбъла за народни песни на Българското радио и на хор „Мистерията на българските гласове“.



Бистришките баби



„Бистришките баби“ е самодейна група от певици на автентичен фолклор от софийското село Бистрица.

Създадена е през 1949 година като Ансамбъл „Бистрица“. Представя автентични песни от Шоплука. Поради своеобразното си полифонично пеене групата на „Бистришките баби“ става известна по света.

Лиляна Галевска

Родена на 26 февруари 1948 година в София. Тя е дъщеря на певицата Ика Стоянова, една от основателките на първата певческа група „Наша песен“.

Още от дете, седемгодишна, тя запява майчините си песни, след което пее в ансамбъл „Изворче“ при Двореца на децата. Дълги години е солистка на Държавния ансамбъл „Филип Кутев“.



Братя Митеви



Братя Митеви –
Владимир и Митко, са певци
на български народни песни.

Те са представители
двугласното пеене
от Шопския край. Родени са и
живеят в село Владая край
София. Наричат ги
още Владайските братя.

Двамата изпълнители са
направили десетки записи на
шопски народни песни в БНР

Поли Паскова

Поли Паскова е българска фолклорна певица и бивша баскетболистка. Индивидуалният ѝ стил и присъствие я правят неповторима и различна. Поли Паскова е един от най-добрите примери за възраждането на българския фолклор чрез представянето му в съвременен и атрактивен вид. Гласът ѝ е специфичен, топъл, приятно галещ, с уникална бленда.



Румяна Попова

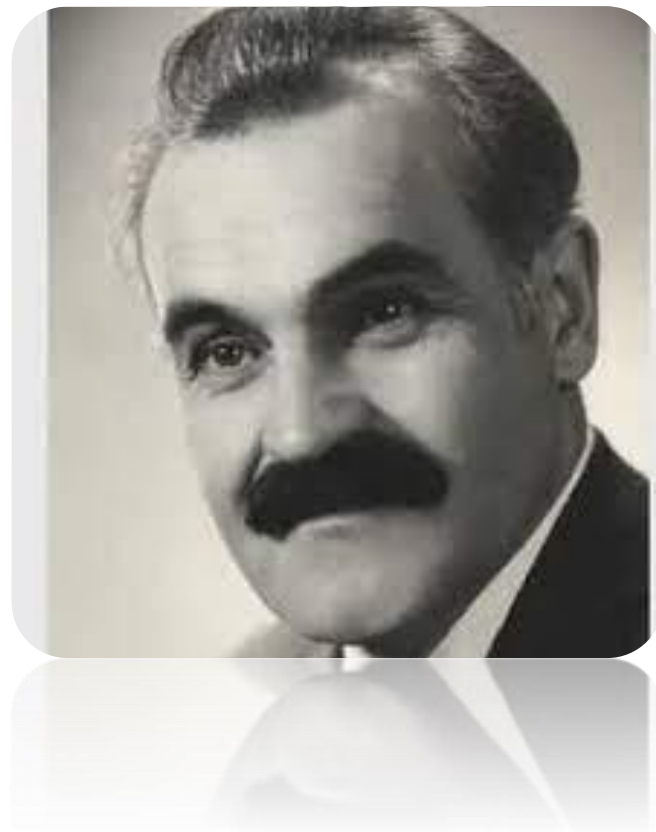


Румяна Попова е популярна българска народна певица. Изпълнява еднакво добре автентични народни песни от всички фолклорни области, както и авторски композиции на фолклорна основа.

По техниката си на пеене Румяна Попова се отличава от всички познати български изпълнители на македонски песни.

Павел Сираков

Павел Димитров Сираков е български народен певец, изпълнител на граовски песни. Някои от най-емблематичните му песни са „Кацнал бръмбар на трънка“, „С кол е баба врата запиняла“ и други. Негов син е Румен Сираков – един от най-изтъкнатите изпълнители на тамбура в България.

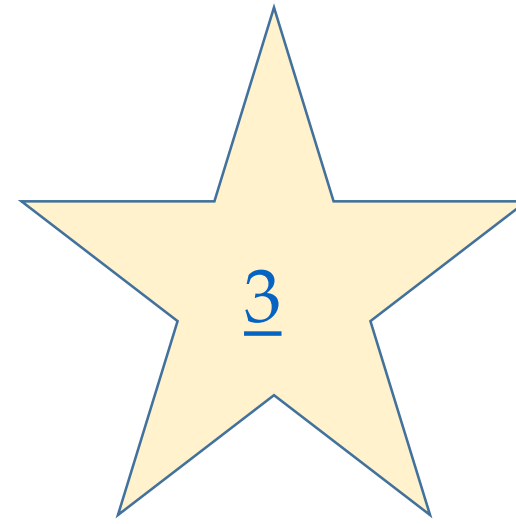


Заклучение

Шопска фолклорна област, наричана още “Шоплукът” се отличава с редица културни особености. Мнозинството от нейното население се отнася към шопската етнографска група и носи общото название “шопи”.

Шопската фолклорна област носи своята необяснима енергия, която се предава на всеки, посетил я.

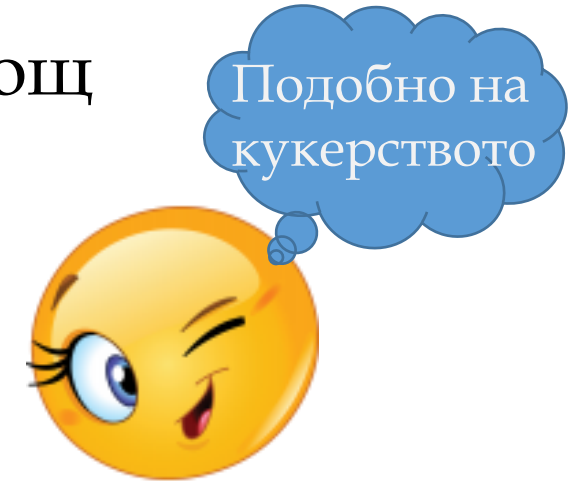
Какво научихме?



1. Защо се изпълнява Сурваскарето?

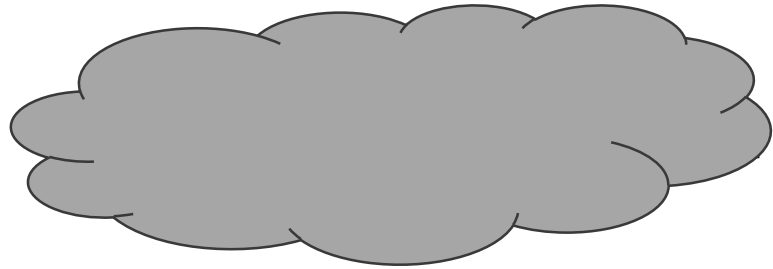
- А) За плодородни почви
- Б) За щастие в семейството
- В) За прогонване на злите духове
- Г) За здраве

Помощ

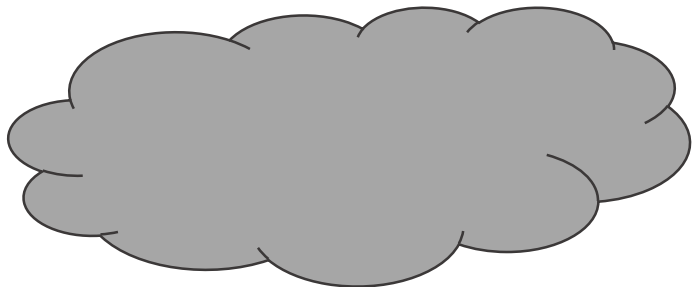


2. Какви сюжети са характерни за шопската музика?

A) Празнични



B) Проблематични



Помощ



3. Коя година е родена Радка Алексова?

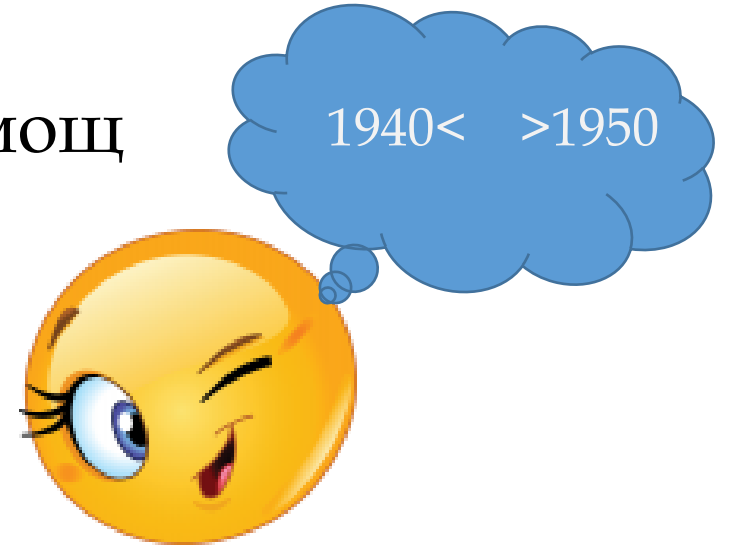
А) 1957 г.

Б) 1944 г.

В) 1938 г.

Г) 1966 г.

Помощ



Правилен отговор!



Продължи напред.



Правилен отговор!



Ти се справи прекрасно!



Грешен отговор!



Опитай пак.





ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

ВG05M2OP001-3.018-0001 „Подкрепа за приобщаващо образование“



Благодарим за вниманието!
Никол Пинчева, Габриела Диева - VI клас

Проект ВG05M2OP001-3.018-0001 „Подкрепа за приобщаващо образование“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.